

Overleg Thuislozenzorg Brussel

Verslag van de vergadering van 4 maart 2016

Aanwezig: Martin Wagner (la Strada), Rocco Vitali (kabinet Fremault), Nicole Mondelaers (la Strada), Annette Perdaens (la Strada), Margaux Katz (OCMW Brussel), Noémi Durant et Coralie Duriez (OCMW Schaarbeek), Birger Blancke (Bico-Federatie), Harm Deleu (BWR), Jan Verellen (BPA), Grégoire Kireeff (SPRB-service logement), Vincent Manteca (Samusocial), Gille Feyaerts (Observatorium Gezondheid en Welzijn), Christine Vanhessen (AMA), Sébastien Kervyn (accès aux soins), Jean Peeters (Front des SDF)

Verontschuldigd: Christine Dekoninck (kabinet Smet), Nicolas De Kuyssche (FBLP), Annick Mandane et Vanessa Kempen (COCOF), Brigitte Paternostre en Joëlle Philippot (GGC), Youri Caels (PFCSM), Betty Nicaise (FDSS)

Uitgenodigd: Marina Delhumeau (Samusocial), David Monico et Sabrina Djedidene et Redouan El Ghabri (Croix rouge), Hanne Flachet (Vluchtelingenwerk)
Uitgenodigd maar verontschuldigd wegens ziekte: Jean-Charles Stevens (Ciré), Geert Daems (bon), Dirk Vandaele (De Foyer, Dienst Rechtsbescherming)

1. Goedkeuring van het verslag van 15 januari 2016

Het verslag wordt goedgekeurd.

2. Voorstelling Rode Kruis België

Zie ppt in bijlage

90% van de asielzoekers komen naar België om verschillende redenen, ze komen toe via het Noordstation (dichtbij de Dienst Vreemdelingenzaken) en na een moeilijk parcours.

Fedasil doet een beroep op het Rode Kruis/Croix Rouge (RK/CR: Vlaamse en Franstalige vleugel) voor de vooropvang (na registratie) en voor de opvang tijdens de asielprocedure. SCOOP: Vanaf 1 maart zal het Rode Kruis ook mensen kunnen opvangen voor de registratie van hun asielaanvraag. De vooropvang en opvang voor registratie vinden plaats in het WTC III gebouw. Het RK/CR werkt samen met associatieve diensten voor het (zoeken naar) plaatsen van asielzoekers.

Opmerkingen bij cijfers:

- Cijfers over de vooropvang gaan enkel over de opvang door de Croix Rouge (Franstalige vleugel)
- Fedasil geeft voorrang aan vrouwen en kinderen, daarom zijn ze minder aanwezig in de opvang van RK/CR. In het totaal zijn er meer vrouwen die asiel aanvragen in België.
- De vluchtelingen crisis in 1999 was veel groter. Rocco Vitali wijst erop dat in 1999 slechts 30% van de asielaanvragen aanvaard werden, nu is dat 60% (uit oorlogsgebieden) wat betekent dat veel meer mensen op zoek gaan naar structurele huisvesting en tijdens die zoektocht zullen aankloppen bij de thuislozenzorg. Martin bevestigt dat de dagcentra onmiddellijk de impact voelen van een toenemend aantal vluchtelingen. Sinds de vluchtelingen crisis in 1999 zijn de opvangstructuren veranderd, de vluchtroutes zijn gebleven.

3. Voorstelling Fedasil/Samusocial

2 centra voor de opvang van asielzoekers. In het gebouw in Elsene (5 jaar open) worden vrouwen en

families opgevangen en een 20-tal personen die om disciplinaire problemen (bv. agressie) nergens meer terecht kunnen, 400 mensen in Neder-over-Heembeek. Het nieuwe gebouw in Anderlecht fungeert als transit in afwachting van structurele opvang. Hier worden vooral mannen, enkele families en 100-tal niet-begeleide minderjarigen asielzoekers (Mena) en 'valse'-MENA' in afwachting van een leeftijdstest (1 maand). De opvang is niet ideaal want gebeurt in grote slaapzalen

Het aantal opgevangen personen vermindert momenteel. De transitopdracht stopt. De Samusocial probeert nu het comfort te verbeteren en opleiding en animatie aan te bieden.

Hoeveel mensen keren nadat ze hun statuut als asielzoeker kregen, terug naar de opvangcentra van RK/CR en Fedasil/Samusocial? In de centra RK/CR hebben de erkende asielzoekers 2 maanden de tijd om een woning te zoeken. De niet erkende moeten na enkele weken het centrum verlaten. De kans is groot dat zij in de noodopvang van de Samusocial terecht komen.

In de centra Fedasil/Samusocial kunnen de erkende asielzoekers een verlenging krijgen indien ze na 2 maanden nog geen woning vonden. Er zijn nog geen cijfers want de meeste mensen hebben nog geen beslissing gekregen en voor de erkende asielzoekers is de termijn van 2 maanden nog niet verstreken. Asielzoekers hebben geen prioriteit bij de sociale huisvesting.

Rocco Vitali: De toegang tot huisvesting is de bevoegdheid van Céline Fremault maar gaat volgens het kabinet via het opnemen van de sociale rechten. Er moet gezocht worden naar pistes die beide aanpakken. Minister Fremault voorziet meer subsidies voor organisaties als Convivial voor de begeleiding van erkende asielzoekers naar huisvesting en sociale rechten. Het kabinet Vervoort trekt in dat kader 2,4 miljoen euro uit, voor de sociale coördinaties van de OCMW's. De 7,4 miljoen euro EFRO steun voor Dokters van de Wereld waarvan sprake is in de pers is voor een gebouw om een opvolgingsproject voor fysieke en geestelijke gezondheidszorg op te zetten en sociale begeleiding te verstrekken.

Er zijn geen duidelijke cijfers over het aantal erkende asielzoekers in de verschillende gewesten. Volgens de cijfers m.b.t. de kinderbijslag (onmiddellijke toekenning, geen wachttijd) kan men afleiden dat 30% van de aanvragen families betreft. Er is echter geen informatie over de grote van de families en het aantal andere asielzoekers.

Christine Vanhessen: Het tekort aan huisvesting wordt niet opgelost met meer begeleiding. Er wordt enkel door een nog groter kwetsbaar publiek aangeklopt bij dezelfde eigenaars.

Op vraag van de sectoren thuislozenzorg en huisvesting start la Strada met een gemeenschappelijke werkgroep. Doel is uit te zoeken wat we samen kunnen doen. De eerste vergadering gaat door op 29 april 2016.

4. Voorstelling Vluchtelingenwerk Vlaanderen (VV)

Startpunt is een project in de Noordwijk, in de buurt van de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). Tijdens de pauze van de asielambtenaren brengen vrijwilligers hen naar het Startpunt. Daar krijgen ze soep en info over hun asielprocedure en wat er nog volgt na hun aankomst. Vanaf september 2015 probeert VV meer monitoring aan DVZ om zicht te krijgen op de problematiek en de noden van de asielzoekers. Vanaf november doet VV een ronde in de wijk i.s.m. andere organisaties.

VV heeft net als de Franstalige tegenhanger 500 individuele opvangplaatsen (woningen, appartementen en studio's). Samen met Minor-Ndako en Pleegzorg Vlaanderen worden Mena's, gezinnen en personen met gezondheidsproblemen geplaatst binnen gezinnen. De erkende

asielzoekers kunnen hier tot 6 maanden na een positieve beslissing verblijven en worden door het gastgezin begeleid bij het zoeken naar een woning.

Er stellen zich wel problemen op vlak van de domiciliëring van de asielzoeker, het stijgen van het kadastraal inkomen en het statuut van het gezin. Net zoals bij thuislozen stellen er zich problemen rond het statuut van alleenstaande of samenwonende. Een voorbeeld : de al dan niet toekenning van het statuut van alleenstaande ingeval van solidair wonen hangt af van de beoordeling van het OCMW. Sommige OCMW's zijn flexibel andere niet. Het is belangrijk dat hierover op federaal niveau uitsluitel komt. La Ligue des droits de l'homme verzamelt getuigenissen om de discriminatie door de diensten van de sociale zekerheid aan te klagen.

Andere pistes zijn het referentieadres, solidair wonen, housing led en de regionalisering van de huurwet. Het is ook belangrijk dat een gemeente een gebouw erkent als waar samenwonen toegelaten is.

Ervaren de Brusselse OCMW's een toename van erkende asielzoekers en problemen bij huisvesting?

OCMW Brussel heeft 12 antennes. Wat de antenne Antwerpsesteenweg betreft melden zich er erkende asielzoekers aan die met tieners, 1 keuken en toilet delen in een ongeschikte woning. Door het OCMW worden ze bij gebrek aan alternatief erkend als alleenstaande. Er zijn verschillende van deze adressen. OCMW heeft een cel 'Insalubrité' voor herhuisvesting en de strijd tegen ongezonde woningen.

Volgens OCMW Sint-Gillis neemt het aantal erkende asielzoekers toe. Heel veel van hen pakken wat ze kunnen krijgen, in afwachting van een betere huisvesting. Ze hebben geen keuze want ze moeten binnen de 2 maanden na een positieve beslissing het opvangcentrum verlaten. Er circuleren geruchten over clandestiene netwerken van eigenaars die contact zoeken met de asielzoekers in de onthaalcentra.

CCMW Schaarbeek stelt nog geen toename vast maar verwacht deze in volgende maanden.

Er is gestemd over de verdeling over de 19 gemeenten (volgens verschillende criteria) van asielzoekers in procedure. Het is de taak van de gemeente/OCMW om de nodige opvangplaatsen te creëren. Na hun erkenning kunnen de asielzoekers, kiezen in welke gemeente ze willen wonen. Er is kans dat er veel meer kiezen voor een Brusselse gemeente.

Het is belangrijk dat het OCMW huisjesmelkers niet ondersteunt. Het OCMW betaalt meestal geen huurwaarborg ingeval van een ongezonde en ongeschikte woning die gekend is maar straft de persoon niet die zich er vestigt.

Opmerkingen:

- De dienst huisvesting van het BHG verzorgt een open permanentie op woensdagvoormiddag.
- OCMW Schaarbeek centraliseert haar diensten vanaf 27 april 2016, in een gebouw 70 Reyerslaan, aan de halt Diamant.

5. Varia

- Nieuwe editie van de Gids voor daklozen van het Gemeenschappelijk daklozenfront
- Herinnering : Handboek met goede praktijken m.b.t. het referentieadres